

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
MONGOLIA

**ДЭЛХИЙН ХУДАЛДААНЫ БАЙГУУЛЛАГЫН
“ХУДАЛДААГ ХӨНГӨВЧЛӨХ ХЭЛЭЛЦЭЭР”-Т
ТУСГАГДСАН ЕРӨНХИЙ ЗАРЧИМ,
МОНГОЛ УЛСАД ОЛГОГДОХ БОЛОМЖ**

Гадаад худалдаа, эдийн засгийн
хамтын ажиллагааны газар

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
MONGOLIA

- Мексик Улсын Канкун хотноо 2003 онд зохион байгуулагдсан ДХБ-ын Сайд нарын 5 дахь удаагийн Бага хурлын үеэр дээрх хэлэлцээрийг эхлүүлэх санаачилгыг Монгол Улс, Парагвай, Болив зэрэг далайд гарцгүй орнууд гаргаж байсан.

- ГАТТ-ын Дамжин өнгөрөх тээврийн эрх чөлөөний тухай V заалтыг илүү боловсронгуй болгох, тэдгээрийг Дэлхийн худалдааны байгууллагын гишүүн улсууд заавал дагаж мөрдөх үүрэгтэй байх эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх зорилгоор ДХБ-ын Худалдааг хөнгөвчлөх хэлэлцээрийг санаачилж 2013 оны 12 дугаар сард ДХБ-ын гишүүн улсуудын Сайд нарын 9 дэх удаагийн Бага хурлаар баталсан

- ДХБ-ын гишүүн орнуудын 2/3 нь нэгдэн орсноор Хэлэлцээр 2017 оны 2 дугаар сарын 22-ны өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр үйлчилж эхэлсэн

ДХБ-ЫН ХУДАЛДААГ ХӨНГӨВЧЛӨХ ХЭЛЭЛЦЭЭР

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
MONGOLIA

➤ Хэлэлцээр 3 хэсэг, 37 заалтаас бүрднэ

- Эхний хэсэгт бараа тээвэрлэлтийн шилжилт хөдөлгөөн, гаалийн бүрдүүлэлт хийх, бараа олгох, татвар, хураамж, төлбөр зэрэг хил, гаалийн зохицуулалттай холбоотой журмыг интернетэд байршуулах, гаалийн мэдээллийн төв ажиллуулах зэрэг байгууллага хоорондын үйл ажиллагааг зохицуулах заалтууд;
- Удаах хэсэгт хөгжиж буй болон нэн буурай хөгжилтэй орнуудад хэлэлцээрийн зарим заалтууд хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр үйлчлэх зарчим;
- Сүүлийн хэсэгт гадаад худалдаанд оролцогч дотоодын байгууллагуудын үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулж, хэлэлцээрийн заалтуудыг хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх үүрэг бүхий Үндэсний хорооны зохион байгуулалтын асуудал тус тус тусгагдсан.

ДХБ-ЫН ХУДАЛДААГ ХӨНГӨВЧЛӨХ ХЭЛЭЛЦЭЭР

- Хөгжиж буй орнууд хэлэлцээрийн заалтыг хэрэгжүүлэх хугацааг өөрсдөө тодорхойлно

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
MONGOLIA

I Хэсэг

Art.1 Хэвлэн нийтлэх болон мэдээллийн хүртээмжтэй байдал;

Art.2 Хүчин төгөлдөр болохоос өмнө санал, мэдээлэл өгөх болон зөвлөлдөх боломж;

Art.3 Барааг урьдчилан тодорхойлох;

Art.4 Гомдол гаргах болон гомдлыг хянан шалгах;

Art.5 Шударга, үл ялгаварлах болон ил тод байдлыг хангах чиглэлээр хэрэгжүүлэх бусад арга хэмжээ;

Art.6 Экспорт, импорт, болон торгууль, эсхүл, үүнтэй холбоотойгоор ногдуулах төлбөр, хураамжийн асуудлыг зохицуулах дүрэм журам

Art.7 Барааг эзэнд нь олгох , гаалийн бүрдүүлэлт хийх;

Art.8 Хилийн хяналтын байгууллагуудын хамтын ажиллагаа;

Art.9 Импортын барааг гаалийн хяналтан дор тээвэрлэх;

Art.10 Барааг экспортлох, импортлох, дамжуулан өнгөрүүлэхтэй холбоотой дүрэм журмууд;

Art.11 Дамжин өнгөрөх эрх чөлөө;

Art.12 Гаалийн хамтын ажиллагаа

II Хэсэг

Хөгжиж буй болон нэн буурай хөгжилтэй орнуудад зориулсан хөнгөлөлт үзүүлэх (тусгай болон ялгавартай нөхцөл)

А, В болон С ангилал

- Гаалийн байгууллагын чадавхийг бэхжүүлэхэд үзүүлэх тусламж;
- ДХБ-ын Худалдааг хөнгөвчлөх хороог мэдээллээр хангах.

III Хэсэг

Зохион байгуулалтын арга хэмжээ болон төгсгөлийн заалт

- Худалдааг хөнгөвчлөх Үндэсний хороо байгуулах зэрэг;
- Төгсгөлийн заалтууд.

**ДХБ-ЫН
ХУДАЛДААГ
ХӨНГӨВЧЛӨХ
ХЭЛЭЛЦЭЭР**

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
MONGOLIA

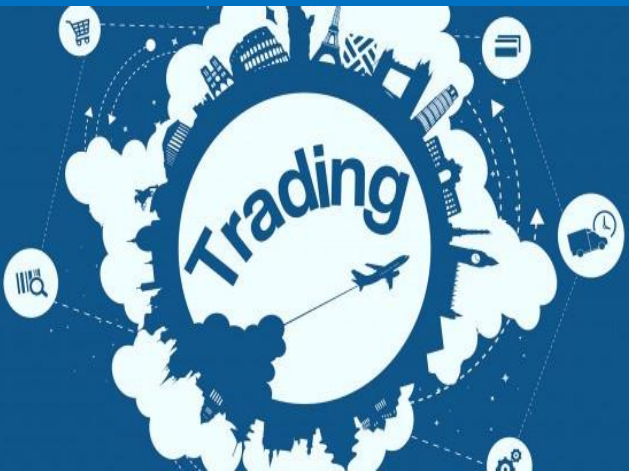

ДХБ-ЫН ХУДАЛДААГ ХӨНГӨВЧЛӨХ ХЭЛЭЛЦЭЭР

- **А ангилал:** Хэлэлцээр хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс шууд хэрэгжиж эхлэх хэлэлцээрийн заалтууд;
- **В ангилал:** Хэлэлцээр хүчин төгөлдөр болсноос хойш тодорхой хугацааны дараа хэрэгжүүлэх хэлэлцээрийн заалтууд;
- **С ангилал:** Тодорхой цаг хугацааны дараа, хөрөнгө санхүү, техникийн тусламж олон улсын байгууллагаас авч, боломж чадавхитай болсон үед тухайн улс хэлэлцээрийн заалтууд.

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
MONGOLIA

ДХБ-ЫН ХУДАЛДААГ ХӨНГӨВЧЛӨХ ХЭЛЭЛЦЭЭРИЙН АЧ ХОЛБОГДОЛ

- Гаалийн бүрдүүлэлтийг хялбарчлах, ялангуяа далайд гарцгүй улсын экспортын бараа далайн боомт бүхий улсын нутаг дэвсгэрээр дамжин өнгөрөх эрх чөлөөг хэрэгжүүлэх
- Гааль, хилийн хяналтын бусад байгууллага хоорондын хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлэх
- Олон улсын байгууллага, донор улсуудаас хөгжиж буй болон буурай хөгжилтэй Гишүүн орнуудад чадавхийг бэхжүүлэх болон техникийн туслалцаа үзүүлэх

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
MONGOLIA

ДХБ-ЫН ХУДАЛДААГ ХӨНГӨВЧЛӨХ ХЭЛЭЛЦЭЭРИЙН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮР АШИГ

- ДХБ, болон Эдийн засгийн хамтын ажиллагааны байгууллагын судлаачдын тооцоолсноор Далайд гарцгүй хөгжиж байгаа орнууд (ДГХБО)-ын гадаад худалдааны зардал 13.2%-15.5%-иар буурна. Дэлхийн нийт барааны экспорт 13.8% - 22.3% хүртэл өсч, худалдааны эргэлт жил тутам 1 триллион ам.доллараар нэмэгдэнэ;
- ДХБ-ын гишүүн орнуудын бараа экспортлох хугацаа 2 өдрөөр, харин бараа импортлох хугацаа 1-1.5 өдрөөр /хөгжилтэй болон буурай хөгжилтэй орнуудыг дунджаар авч үзэв/ тус тус багасна. Экспорт, импортод зарцуулах хугацаа одоо байгаагаас 47%-иар хэмнэгдэнэ
- Хэлэлцээр хэрэгжсэнээр 2030 он гэхэд дэлхийн эдийн засгийн өсөлт жилд 2.7%, нэг хүнд ноогдох ДНБ жил тутам 0.5%-иар өснө.

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
MONGOLIA

ХУДАЛДААГ ХӨНГӨВЧЛӨХ ҮНДЭСНИЙ ХОРОО

➤ Монгол Улс 2016 оны 11 дүгээр сард соёрхон баталсан

➤ Монгол Улсын Худалдааг хөнгөвчлөх Үндэсний хороо Гадаад харилцааны сайдаар ахлуулан 2017 оны 8 дугаар сард байгуулагдсан

- Шадар сайдын ажлын алба
- Холбогдох яамд
- Гааль, хилийн байгууллагууд
- Тээвэр зууч, Гаалийн зуучлагчдын мэргэшсэн холбоо
- МҮХАҮТ
  - Экспорт, импортын зөвлөл
  - Худалдааг хөнгөвчлөх, тээвэр, логистикийн зөвлөл

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
MONGOLIA

ХУДАЛДААГ ХӨНГӨВЧЛӨХ ҮНДЭСНИЙ ХОРОО

А ангилалд хамаарах заалт - 2014 оны 6 дугаар сард мэдүүлсэн

В, С ангилалд хамаарах заалтуудыг 2018 оны 8 дугаар сард мэдүүлсэн

Худалдааг хөнгөвчлөх Үндэсний хорооны анхдугаар хуралдааныг
2017 оны 10 дугаар сард зохион байгуулав

Хорооны дүрэм, үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг баталсан

Хэлэлцээрийн талаарх ойлголтыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр холбогдох
сургалт, уулзалтуудыг зохион байгуулав

Хорооны II хуралдаанаар 2018 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг баталж,
3 дэд хороодыг байгуулав

Хорооны II хуралдаанаар “Худалдааг хөнгөвчлөх Үндэсний хөтөч зураг 2018-
2022” болон “Үндэсний хорооны Стратеги төлөвлөгөө”-г батлав

Гадаад худалдааны мэдээллийн нэгдсэн портал хөгжүүлэх
“Журам”-ыг боловсруулж байна

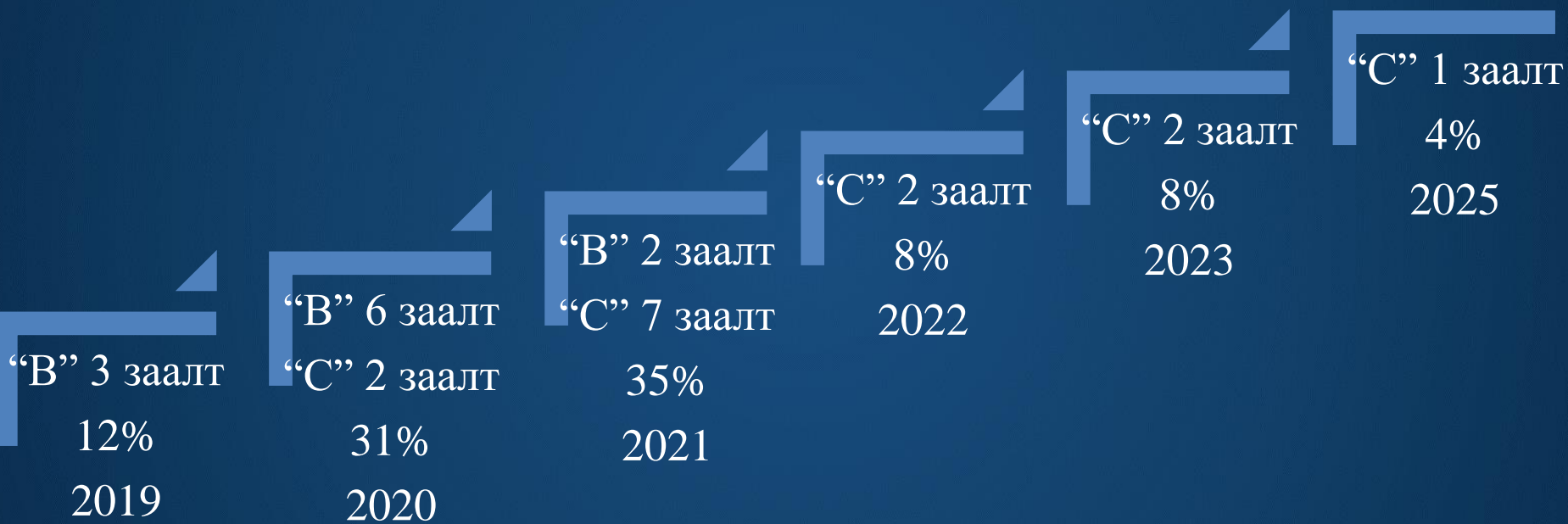

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
MONGOLIA

ХУДАЛДААГ ХӨНГӨВЧЛӨХ ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЧ ЗУРАГ

- Үндэсний хөтөч зурагт хэлэлцээрийн В, С ангиллын заалтуудын хэрэгжилтийг хангах хүрээнд нийт 39 зорилго дэвшүүлж, 98 зорилтот үйл ажиллагааг төлөвлөсөн байна.

- Хэлэлцээрийн заалт бүрийн өнөөгийн байдлыг тодорхойлж, хэрэгжилтийг хангахад шаардлагатай үйл ажиллагааг тусгасан.

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
MONGOLIA

МОНГОЛ УЛСАД ОЛГОГДОХ БОЛОМЖ

➤ Заалт 7.7 Итгэмжлэгдсэн аж ахуйн нэгж

Хилээр нэвтрүүлэх болон дамжин өнгөрөх барааг түргэн шуурхай нэвтрүүлэх, чөлөөтэй дамжин өнгөрөх

➤ Заалт 10.4 Нэг цонхны систем

- Гадаад худалдаанд оролцогч талуудад мэдээллээ шууд солилцох, бичиг баримтыг нэг цэг дээр нэг удаа бүрдүүлэх боломжийг бүрдүүлэх

➤ Заалт 10.6 Гаалийн зуучлагч ашиглах

Гаалийн зуучлагчийн эрх олгох асуудал ил тод байна

Гаалийн зуучлагч аж ахуйн нэгжүүдэд үйлчилгээний нэгдсэн стандарт бий болгох

Сүлжээгээр дамжуулан бараагаа гаалийн байгууллагад мэдүүлэх боломжийг бүх үйлчлүүлэгчдээ олгож, цаасгүй бүрдүүлэлтэд шилжих.

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
MONGOLIA

➤ БНХАУ:
94.5%

ХЭЛЭЛЦЭЭРИЙН
ХЭРЭГЖИЛТ:
ХӨРШ
ОРНУУДЫН
ХУВЬД

“В” ангилалд: 7.6; 10.4; 12.2; 12.6.1 - 2020

➤ ОХУ: 100%

Share of Categories A, B, C

Based on % of all notifiable items

● A - 94.5% ● B - 5.5% ● C - 0.0% ● Not yet notified - 0.0%

TFAD (Trade Facilitation Agreement Database) www.tfadatabase.org

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
MONGOLIA

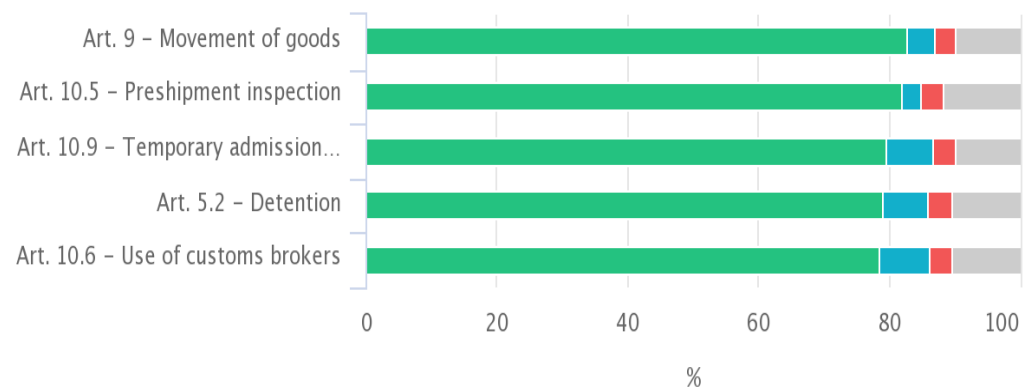
A – 60.5%   B – 8.9%   C – 12.3%   18.2%

ХЭЛЭЛЦЭЭРИЙН ХЭРЭГЖИЛТ: ДЭЛХИЙ ДАХИНД

Top 5 measures with highest implementation rate

Based on implementation commitments by all WTO Members

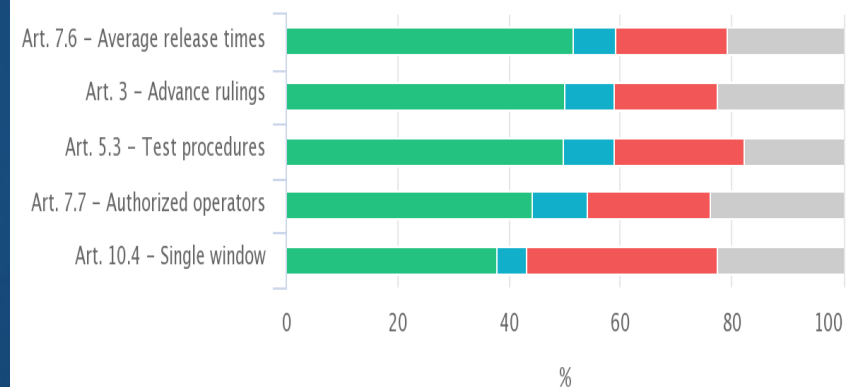

- Rate of implementation commitments today
- Rate of implementation commitments requiring additional time
- Rate of implementation commitments requiring additional time and assistance
- Rate of implementation commitments yet to be designated

TFAD (Trade Facilitation Agreement Database) www.tfadatabase.org

Bottom 5 measures with lowest implementation rate

Based on implementation commitments by all WTO Members

- Rate of implementation commitments today
- Rate of implementation commitments requiring additional time
- Rate of implementation commitments requiring additional time and assistance
- Rate of implementation commitments yet to be designated

TFAD (Trade Facilitation Agreement Database) www.tfadatabase.org